

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-917

25.8.2026

JBF Forsikring AS

Motorvogn

Tyveri av bil – tilbakeholdt opplysninger om skader? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte om tyveri av sin bil til foretaket 15.7.25. I skademeldingen opplyste han om at bilen ikke hadde ureparerte karosseriskader. Under utredning av saken avdekket foretaket at bilen hadde hatt en større skade i fronten. Dette ble bekreftet av et verksted, som hadde hatt bilen inne på service samme høst. Verkstedet beskrev bilens frontkassett som knust. Ifølge verkstedet var skaden størst på innsiden, og mindre synlig fra utsiden. Det forelå ingen dokumentasjon på at denne skaden ble reparert. I samtale med utreder beskrev sikrede bilen som skadefri på tyveritidspunktet. På bakgrunn av opplysningene som fremkom under utredningen, mente foretaket at sikrede bevisst hadde tilbakeholdt opplysninger om skaden. Foretaket avslo sikredes erstatningskrav med begrunnelse i at sikrede uredelig hadde brutt opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede anførte at han ikke kjente til skaden. Han fremla en uttalelse fra et verksted som hadde lakkert en liten estetisk skade på bilens front noen få uker før tyveriet. Dette verkstedet uttalte at bilen ikke hadde «andre» synlige skader». Nemndas flertall kom til at foretaket kunne avslå erstatningskravet under henvisning til svik ved skadeoppgjøret.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter tyveri av bil, og spørsmål om foretaket er uten ansvar på grunn av uredelig brudd på sikredes redegjøringsplikt ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikredes bilforsikring har bl.a. følgende vilkår:

4 FORETAKETS RETT TIL Å SI OPP FORSIKRINGEN

Foretaket kan si opp en løpende forsikring:

- (...)
- med en ukes varsel dersom det foreligger svik ved skadeoppgjøret, jf. FAL §§ 8-1 og 18-1.

Sikredes bil ble parkert og låst utenfor en privat adresse den 6.7.25. Sikrede oppdaget 15.7.25 at bilen var stjålet og meldte tyveriet til foretaket samme dag.

I skademeldingen oppga sikrede bl.a. følgende opplysninger:

Kjøpesum?	840000.00 kr
Har kjøretøyet rustskader?	Nei
Har kjøretøyet ureparerte karosseriskader?	Nei
(...)	
Beskriv så tydelig som mulig hva som skjedde	Bilen har blitt stjålet.
Er hendelsen meldt til politiet?	Ja

På grunn av bilens pris ble saken rutinemessig sendt til utredning.

Sikrede opplyste i samtale med utreder at bilen ble kjøpt den 19.1.24, og at den hadde vært forsikret hos foretaket siden da. På spørsmål om bilens tilstand på tyveritidspunktet svarte sikrede at bilen var «strøken», og at han ikke hadde hatt problemer med den i sin eiertid.

Sikrede forklarte videre at bilen ble brukt daglig av ham og hans ektefelle, og at hans sønn S fikk låne den av og til. Sønnen disponerte den ene av bilens nøkler, men måtte alltid spørre om å få låne den. S hadde lånt bilen i omtrent en uke da han parkerte den på en privat adresse den 6.7.25. Tyveriet ble oppdaget da sikrede kom tilbake fra ferie den 15.7.25.

Sikrede forklarte også at bilen hadde vært en periode i en annen by i forbindelse med at den ble forsøkt solgt av et firma eid av S. Dette firmaet gikk konkurs.

Sikrede og utreder avtalte under samtalen at de skulle dra sammen til stedet der tyveriet hadde skjedd. Da utreder kom til stedet, forklarte sikrede at han hadde funnet kun den ene av de to bilnøkklene. S kom også til stedet og forklarte at han hadde glemt den andre nøkkelen.

I forbindelse med nøkkelavlesninger hos merkeverksted som ble gjennomført i august, kom det frem at nøklene sist var brukt hhv. 7.4.25 og 23.6.25, dvs. 13 dager før bilen ifølge skademeldingen ble parkert forkant av tyveriet. Videre opplyste verkstedet om at bilen var levert til service bestilt av A i juli 2024.

A forklarte i samtale med utreder at han hadde disponert bilen fra april 2024 og frem til februar 2025. Han betalte leie til S' firma for kun én måned. Det øvrige skulle avregnes i kjøpesummen. A fremla en kontoutskrift som dokumentasjon på betalingen. A forklarte videre at han hadde gjennomført en større service på bilen for kr 20–40 000, som han ønsket å ta med i oppgjøret. A forklarte at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten da han overtok den, og at det kom feilmeldinger som ikke kunne rettes før denne skaden var reparert. A hadde tatt opp dette forholdet med S flere ganger og også omtalt skaden i en tekstmelding sendt av A til S i januar 2025. S svarte at dette var noe som partene fikk bli enige om ved oppgjøret for bilen. A fremla også et bilde som viste en innbøyning i bilens front, samt fakturaer fra verksted M og fra merkeverksted. Av utreders rapport fremgikk også følgende:

Vi gikk inn på den beskrevne «stor-service». Den hadde A gjort ved verksted M. Han foreslo at vi tok kontakt med firmaet, da han mente de hadde tatt foto av bilen under det besøket. Begrunnelsen var at bilen hadde en mindre kollisjonsskade i fronten. Det hadde bilen allerede da A fikk bilen til disposisjon. Hos verksted M viste det seg at bilen hadde mange feilmeldinger registrert. De fleste fikk man orden på, men ikke en sensor fremme. Den kunne ikke ordnes før kollisjonsskaden foran ble reparert. Verksted M har ikke en karosseriavdeling. A ønsket ikke å stå for en slik utbedring. Bilen ble derfor sendt tilbake med den aktuelle skaden. Folkene på M sendte med en sensor som kunne byttes der hvor bilen eventuelt skulle få reparert frontskadene. (S) svarte den gang at «dette ble de enige om» i forbindelse med A sitt kjøp av bilen. Det ble altså aldri noe kjøp.

Foretaket innhentet en faktura fra verksted M, datert 2.9.24. Fakturaen var stilet til sikrede, og beløpet var kr 23 767. Av fakturaen fremgikk bl.a. følgende notater:

Kontroll av bremses

(...)

Skiftet klosser bak med slitasjevarselledning

Obs. klosser foran må skiftes

Luftfilter ligge i bilen, må skiftes når skaden er reparert.

Videre innhentet foretaket en faktura fra merkeverkstedet, datert 1.7.24. Denne fakturaen var stilet til A og beskrev følgende:

Tydelig skade i front, også i området for antenne til telefon

Videre fremgikk det av fakturaen av det måtte avklares om det var denne skaden som førte til feilmeldinger.

Etter samtalen med A hadde utreder en samtale med M. M bekreftet at bilen var på service hos dem, og at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten. Videre anslo verkstedet at det ville koste mellom kr 30 000 og kr 100 000 å utbedre denne skaden. Fra utreders samtalenotat fremgikk følgende:

De ansatte på verkstedet kjente igjen bilen og 'issuet'. De hadde gjennomført en service, men fant at bilen hadde en skade i fronten. Utvendig var ikke skadene så store, men det var spor etter et sammenstøt. De tolket det til for eksempel en påkjørsel under kjøring, kjørt inn i en husvegg eller lignende. I alle fall var 'frontkassetten' på innsiden fronten 'knust'.

Det vil si at man kunne se rett inn mot luftinntaket og så videre. Ut fra husk mente han også at det var skader på diverse innfestinger og så videre.

(...)

Den ansatte understreket at skadene var såpass store at det ikke er mulig å skifte for eksempel frontfangeren, uten å observere skadene på innsiden. I tillegg ga det feilmeldinger.

Han viste igjen til at opplevelsen var at støtfangeren ikke hadde vært byttet. Den hadde mindre, men synlige skader.

Foretaket besluttet på bakgrunn av disse undersøkelser å gjennomføre en ny samtale med sikrede den 15.8.25. Under samtalen ble sikrede stilt spørsmål ved bilens tilstand på tyveritidspunktet. Sikrede svarte da at bilen var «100 % strøken». Unntaket måtte eventuelt være mindre steinsprut. Videre ble sikrede spurt om det var feilmeldinger ved bilen, og på dette spørsmålet svarte sikrede; «ingenting». Sikrede opplyste videre at bilen aldri hadde vært reparert, og at den kun hadde gjennomgått vanlige servicer. Han ønsket likevel ikke å gå inn på når og hvor disse servicene ble utført. Under samtalen ble sikrede informert om at utreder hadde mottatt dokumentasjon som viste at bilen hadde en skade i fronten, og at denne førte til feilmeldinger. Sikrede svarte at han ikke var kjent med dette.

Når det gjaldt spørsmålet om hvem som var reell eier av bilen, fastholdt sikrede at han var reell eier og viste til at det var han som hadde betalt avdragene på billånet.

Utreder gjennomførte 2.9.25 en samtale med sikredes sønn, S. S opplyste om at det var sikrede som eide bilen. Likevel var det S som leide ut bilen til A. S mente at A skyldte ham ca. kr 70 000 i leie for bilen. Videre forklarte S at bilen hadde stått parkert på en tomt i fire-fem uker i februar 2025. Deretter skal bilen ha blitt brukt av både sikrede og S i en periode. Etter dette, og i forkant av tyveriet, skal bilen ha stått parkert utenfor en låve som S leide. I denne perioden skal bilen ikke ha vært i bruk.

Når det gjaldt bilens tilstand, opplyste S om at det var en mindre karosseriskade midt på støtfangeren fremme. Denne skaden ble ikke reparert før bilen ble overlevert til A. Videre forklarte S at støtfangeren var lakkert hos et verksted.

Foretaket avslo erstatning den 25.9.2025 under henvisning til at det forelå klar sannsynlighetsovervekt for at sikrede hadde gitt bevisst uriktige opplysninger i skademeldingen, da han opplyste om at bilen ikke hadde ureparerte skader, og da han i etterfølgende samtaler med utreder beskrev bilen som strøken.

Sikrede klaget saken inn for Finansklagenemnda den 30.10.25. I anledning klagen fremla sikrede en e-post dialog fra oktober 2025, mellom sikredes advokat og daglig leder ved verksted H.

Verksted H hadde gjort en lakkeringsjobb på bilen i juni 2025. I e-post korrespondansen stilte sikredes advokat følgende spørsmål til H:

Som du nevnte på telefon, hadde (sikrede) bilen inne hos dere for lakking av frontfanger i juni 2025.

Vi behøver besvart om bilen hadde noen kollisjonsskader eller andre skader utover frontfangeren. Er det også riktig å forstå at frontfangeren kun ble rettet og lakkert, altså ikke byttet da skadene var av estetisk karakter?

H svarte følgende:

Bilen hadde ikke noen andre synlige skader. Frontfangeren ble plast reparert - da det kun var 'skrubb' skader på fangeren

Videre fremla sikredes advokat følgende e-post fra H, datert 9.1.2.6:

(Utredet) var innom så lurte han på om vi hadde utbedret skade på bilen, kjørte gjenntagende mange kontrollspm, hvilken farge, hvem som leverte, hvemte hentet bilen, str på skade. Han mente utbedringen på skaden vi utførte ikke var i henhold til skaden som var på bilen. Han mente at bilen skulle ha en mye større frontskade enn det som var der - selv om det bare var en subb/skrabe skade på frontfanger nedre del.

Dag 2:

Han kommer inn og mener dem har kjørt fakturaen vår mellom et program, hvor det skal vise seg at fakturaen vår ikke er ekte. Så han skal dobbeltsjekke med regnskapet vårt for å sjekke tallene, vi åpner regnskapsprogramet vårt og viser alt med fakturaen og innbetaling stemmer med hverander. Han har også kontaktet (lakkeringsfirma) som også har bekreftet at han har lakkert fangeren.

Fakturaen fra verksted H ble utstedt den 24.10.25, dvs. over en måned etter at foretaket av slo erstatning.

Etter mottak av fakturaen, besluttet foretaket å gjennomføre en samtale med daglig leder hos H for å få mer informasjon. Dette fordi sikrede i samtale med utredet hadde opplyst om at han ikke på noe tidspunkt har hatt bilen inne på verksted for utbedring av skader i sin eiertid.

Undersøkelser viste at daglig leder ved H og sikredes sønn var venner på Facebook.

I samtale med utredet den 25.11.25 opplyste H om at sikrede selv leverte bilen på verkstedet. Videre uttalte H at skaden var nede på frontfangeren, og at det var tale om en skrapeskade. Ifølge H var dette typisk noe som skjer når man kjører mot en betongkant eller fortau, der fangeren ikke er høy nok. Utover dette var det ingen andre skader på bilen.

Foretaket fastholdt sitt standpunkt om at sikrede hadde gitt bevisst uriktige opplysninger om bilens tilstand på skadetidspunktet, og at det forelå grunnlag for avslag oppsigelse av hans løpende forsikringsavtaler.

Sikrede bestrider at foretaket har rett til å avslå erstatning for bilen og si opp sikredes løpende forsikringer under henvisning til svikbestemmelsene i fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Vilåårene for bortfall av dekning og oppsigelse er ikke oppfylt.

Fal. § 8-1 stiller krav om at sikrede «vet eller måtte forstå» at de uriktige opplysningene kan føre til en uberettiget utbetaling. Uttrykket «må forstå» innebærer at det ikke kan kreves at sikrede har positiv kunnskap, men tilsier også at terskelen for ansvarsfritak for foretaket skal legges høyt. Høyesterett har i HR-2024-989-A avsnitt 39 presisert at kravet er oppfylt når en mulig uvitenhet fremstår som uforståelig ut fra en objektiv vurdering av de konkrete omstendighetene.

Beviskravet for å konstatere svik eller bevisst uriktige opplysninger er strengt. I NOU 1987:24 s. 177 er det presisert at beviskravet bør være «meget strengt» for sikredes subjektive forhold.

Sikrede har i skademeldingen til foretaket beskrevet bilen som «helt strøken», og det var ut ifra hans kunnskap ingen ureparerte skader på tyveritidspunktet. Dette ble også formidlet i den

etterfølgende kommunikasjonen med foretaket. Bilder tatt i forbindelse med feilparkeringer registrert av Bymiljøetaten viser også at det ikke var synlige skader på bilens front. Bildene er tatt før tyveriet og støtter sikredes forklaring om at bilen fremstod uten synlige skader.

Bilen hadde riktignok en liten estetisk skade i fronten, men denne ble utbedret av verksted H ved lakkering. Dette var i juni 2025, rett før tyveriet fant sted. Som verksted H har uttalt skriftlig, hadde ikke bilen noen andre synlige skader. At bilen var kollisjonsskadet på tyveritidspunktet er følgelig feil.

Foretaket har etter dette ikke oppfylt sin bevisbyrde for bortfall av dekning etter fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede har dermed krav på full erstatning. Når vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd ikke er oppfylt, er det heller ikke rettslig grunnlag for oppsigelse av øvrige forsikringsavtaler etter femte ledd.

Sikrede anfører videre at utredningen bar preg av mistenkeliggjøring, snarere enn nøytral faktainnhenting. Foretakets utreder var på besøk hos verksted H og beskyldte daglig leder for å ha produsert falske fakturaer. Denne påstanden tilbakevises av sikrede.

Etter sikredes syn er det erstatningsbetingende uaktsomt av foretaket å ikke sende ut varsel eller gjøre sikrede kjent med at forsikringene ville ble sagt opp, slik at sikrede kunne imøtegå anførselene før avslaget ble kjent.

Sikrede krever også erstatning for juridisk bistand i saken, jf. fal. § 1-5. Foretaket har brutt kravet til god forsikringsskikk og er dermed erstatningsansvarlig for det tap som har oppstått.

Forsikringsforetaket anfører at sikrede svikaktig har brutt opplysningsplikten i forbindelse med skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Det følger av bestemmelsen at sikrede mister ethvert krav på erstatning dersom sikrede ved skadeoppgjøret bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning sikrede ikke har krav på. Foretaket mener det foreligger klar sannsynlighetsovervekt for at sikrede ga foretaket bevisst uriktige opplysninger i skademelding av 18.10.24 da han opplyste at bilen ikke hadde ureparerte skader, og da han i etterfølgende samtaler med foretakets utreder beskrev bilen som «strøken». Foretaket anser det som bevist at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten på tyveritidspunktet, og viser til at dette er bekreftet av flere uavhengige tredjepersoner, herunder A, verksted M og merkeverkstedet.

Foretaket fester ikke lit til sikredes forklaring om at han ikke kjente til denne skaden. Dette anses som helt usannsynlig, ettersom skaden er godt synlig for brukere av bilen, samt at den førte til feilmeldinger. Det må videre anses som bevist at sikredes sønn var kjent med innbøyningsskaden og hvilke skader den hadde ført til inne i bilen. Det fremstår som helt usannsynlig at sønnen ikke har diskutert dette med sikrede, all den tid det var et vesentlig moment i dialogen vedrørende A's kjøp av bilen og hvilken pris han var villig til å betale.

Dersom foretaket hadde lagt til grunn sikredes opplysninger om at bilen ikke hadde ureparerte skader, ville sikrede ha mottatt en forsikringsutbetaling som han ellers ikke hadde hatt krav på etter forsikringsavtalen. Dette fordi det må legges til grunn at skaden påvirker bilens markedsverdi.

I tilfeller hvor sikrede har gitt uriktige opplysninger i skadeoppgjøret, følger det av fal. § 8-1 femte ledd at forsikringsforetaket kan si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel.

Når det gjelder sikredes anførsel om at foretaket er erstatningsansvarlig som følge av brudd på fal. § 1-5 første ledd, er ikke foretaket enig i dette og kan ikke se at de alminnelige vilkårene for erstatning, herunder ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og økonomisk tap, er oppfylt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er uten ansvar og kan si opp forsikringen pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Liser Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket må få medhold.

Fal. § 8-1 fjerde og femte ledd angir:

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot forsikringsforetaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Hvis sikredes forhold bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet, eller hvis det ellers foreligger særlige grunner, kan sikrede likevel få delvis erstatning. § 4-14 gjelder tilsvarende

I tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan forsikringsforetaket si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel. § 3-7 annet ledd første, annet og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

1. Det følger av fjerde ledd at foretaket har rett til å avslå sikredes erstatningskrav såfremt sikrede ga uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, og
2. var bevisst dette,
3. de gale opplysningene kunne medføre en uberettiget erstatningsutbetaling, og
4. sikrede måtte forstå dette.

Foretaket har i så fall også adgang til å si opp samtlige forsikringsavtaler med sikrede med én ukes varsel, samt nekte fremtidig kundeforhold, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Det er foretaket som har bevisbyrden for at det foreligger uredelig brudd på redegjøringsplikten. Det må foreligge en klar sannsynlighetsovervekt for de faktum påstanden gjelder, jf. Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 1989 s. 689. Bevisbyrden er streng, men ikke like streng som i straffesaker.

1. Foreligger uriktige opplysninger

Sikrede opplyste i skademelding av 15.7.25 at bilen ble parkert på en privat adresse den 6.7.25, og at tyveriet ble oppdaget den 15.7.25. Sikrede opplyste også at bilen ikke hadde ureparerte karosseriskader.

Sikrede beskrev i samtale med utreder den 22.7.25 bilen som «strøken», og opplyste at han ikke hadde hatt noen problemer med den. Dette ble gjentatt i ny samtale med utreder den 14.8.25, hvor sikrede la til at «unntaket måtte eventuelt være mindre steinsprut som er vanlig på noen år gammel bil». Sikrede opplyste også at bilen aldri hadde vært reparert og at den kun hadde gjennomgått vanlige servicer.

Sikrede forklarte videre at A lånte bilen i en periode med sikte på mulig kjøp. A gjennomførte da en service på bilen. A forklarte i samtale med utreder at han hadde inngått en avtale med sikredes sønn om å lease bilen. Det fremkom videre under samtalen at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten da A overtok den, og at bilen viste feilmeldinger som ikke kunne rettes før skaden var reparert. A fremla en faktura fra verksted M, som var stilet til sikrede. Fakturaen var datert 2.9.24 og det fremgikk av denne at luftfilteret måtte skiftes «når skaden er reparert».

Utreder gjennomførte deretter en samtale med verksted M, som bekreftet at bilen var på service hos dem, og at den hadde skader. Skadene ble beskrevet som «ikke så store på utside», men det

var spor etter et sammenstøt. Videre var «frontkassetten» på innsiden «knust». M anslo at det ville koste et sted mellom kr 30 000 og kr 100 000 å utbedre denne skaden. Også S bekreftet overfor utreder (i samtalen den 2.9.25) at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten.

Sikrede har fremlagt diverse bilder av bilen for å dokumentere at den ikke var skadet. Flertallet mener bildene er uklare, men peker på at bildet datert 2024-07-15 (bilag 7 i klagen til Finansklagenemnda) og inntatt i klagen til sekretariatets avgjørelse, har en innbøyning i fronten som stemmer med beskrivelsen fra M om at skadene på utsiden ikke var «så store» men det var «spor» etter sammenstøt.

Flertallet mener det ut fra det samlede bevisbildet i tilstrekkelig grad er sannsynliggjort at bilen hadde en ureparert skade på tyveritidspunktet. Både S, A, verksted M og merkeverkstedet har bekreftet at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten hvor de vesentlige skadene var innvendige. Det er ikke fremlagt opplysninger som tilsier at de usynlige/ innvendige skader på frontkassetten var utbedret før tyveriet skjedde. Ut fra M's vurdering av utbedringskostnadene på mellom kr 30 000 og kr 100 000, mener flertallet det må legges til grunn at sikrede om han hadde reparert denne skaden kunne fremlagt dokumentasjon på arbeidet og betalingen for dette. Flertallet mener derfor uttalelsen fra H om at bilen ikke hadde andre «synlige skader» ikke er tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at den knuste «frontkassetten» på innsiden var utbedret på tyveritidspunktet.

2. Ble de gale opplysningene gitt bevisst

Det neste spørsmålet er om sikrede ga de gale opplysningene bevisst, dvs. om han var klar over at bilen hadde en kollisjonsskade i fronten.

Utreder forela informasjon om frontskaden for sikrede i samtale 15.8.25. Sikrede svarte da at han ikke var kjent med dette, og heller ikke var kjent med feilmeldinger.

Det er fremlagt en faktura og uttalelse fra verksted H, som skal ha lakkert en skade på bilens front. Denne skaden ble beskrevet som en estetisk skrubbskade på frontfangeren. Ifølge uttalelsen fra H, hadde bilen ikke andre synlige skader.

Nemnda mener likevel det er flere forhold som tilsier at sikrede var kjent med kollisjonsskaden og derfor ga de gale opplysningene bevisst:

Fakturaen fra service hos verksted M datert 2.9.24, er stilet til sikrede. Fakturaen sier at «luftfilter ligge i bilen, må skiftes når skaden blir reparert».

Sikredes sønn S var kjent med skadene på innsiden av bilen. Det fremstår som lite sannsynlig at sønnen ikke har orientert sin far (sikrede) om dette, ettersom denne opplysningen ville ha betydning for hvilken pris man skulle sette ved salg av bilen.

Sikrede forklarte at han brukte bilen daglig. Det fremstår da som lite sannsynlig at han ikke oppdaget feilmeldingene knyttet til karosseriskaden.

Sikrede har opplyst i samtale med utreder at bilen aldri hadde vært reparert, og at den kun hadde gjennomgått vanlige servicer. Dette samsvarer ikke med at sikrede selv leverte bilen til verksted H for lakking av skaden på frontfangeren. Dette svekker troverdigheten av sikredes øvrige forklaringer og er i seg selv en uriktig opplysning ved skadeoppgjøret.

Ut fra det samlede bevisbildet mener flertallet det er sterk sannsynlighetsovervekt for at sikrede ga de uriktige opplysningene bevisst.

3. Kan de uriktige opplysningene føre til en erstatning sikrede ikke har krav på

Ved tyveri av bilen erstattes bilens gjenanskaffelsespris. Denne prisen er avhengig av om bilen hadde tidligere ureparerte skader. Reparasjonsomkostningene for tidligere skader må derfor trekkes fra i oppgjøret. M anslo at det ville koste mellom kr 30 000 og kr 100 000 å utbedre denne skaden.

Det er derfor klart at den uriktige opplysningen om tidligere skader kunne føre til en erstatning sikrede ikke har krav på.

4 Måtte sikrede forstå dette

Det fjerde spørsmålet er om sikrede «måtte forstå dette». Begrepet er ikke utdypet i lovtekst eller forarbeider, men HR-2024-989-A avsnitt 39 har følgende omtale:

Det sikrede 'må forstå', er at de bevisst uriktige eller ufullstendige opplysningene sannsynligvis vil føre til en for høy utbetaling dersom de legges til grunn for erstatningsoppgjøret. Kravet er oppfylt når en mulig uvitenhet fremstår som uforståelig ut fra en objektiv bedømmelse av de relevante konkrete omstendighetene. I alminnelighet kan det legges til grunn at dette er tilfellet når forsikringsforetaket har spurt om opplysningene i for eksempel skademeldings- eller tapsskjema.

De gale opplysningene gjaldt et forhold som er omtalt i skademeldingsskjemaet. Presumsjonen er da at sikrede ikke kan være uvitende om betydningen av opplysningen. Det er ikke fremlagt opplysninger som tilsier at sikrede ikke var klar over dette. Flertallet kan ikke se noen annen grunn til at sikrede skulle gi uriktige opplysninger enn at han ønsket en erstatning han ikke hadde krav på.

Sikrede har også anført at foretaket ikke har varslet tilstrekkelig om at det ville gjøre svikbestemmelsene i fal. § 8-1 fjerde og femte ledd gjeldende. Foretakets reklamasjonsplikt er regulert i fal. § 4-14:

Hvis forsikringsforetaket vil gjøre gjeldende at det etter en av reglene i dette kapitlet er helt eller delvis fri for ansvar eller har rett til å si opp forsikringen, skal det i et skriftlig dokument gi forsikringstakeren eller sikrede beskjed om sitt standpunkt. Beskjeden skal gis uten ugrunnet opphold etter at foretaket ble kjent med det forhold som medfører at regelen kan anvendes. I denne forbindelse skal foretaket også gi orientering om adgangen til å benytte utenrettslige tvisteløsningsordninger, eventuelt om andre muligheter for å få prøvd saken utenfor domstolene.

Det følger av denne bestemmelsen at foretaket må gi sikrede skriftlig beskjed om sitt standpunkt uten ugrunnet opphold etter at det ble kjent med det forhold som medfører at regelen kan anvendes. Ordlyden, jf. også NOU 1983:56 s. 56, krever faktisk kunnskap. Ifølge **Rt. 2013 s. 1235** begynner tidsfristen å løpe når foretaket har kvalifisert mistanke om disse forholdene.

Loven stiller ikke noe krav om en totrinns prosess, hvor det skal sendes et forhåndsvarsel til sikrede før selve avslaget med begrunnelsen sendes. I foreliggende sak ble utredningen i første omgang avsluttet etter samtalen med sikredes sønn den 2.9.25. Sikrede mottok avslaget med informasjon om klagemuligheter den 25.9.25 og fikk således mulighet til å imøtegå foretakets anførsler ved en klagebehandling. Avslaget er sendt drøye 3 uker etter samtalen med utreder, og er dermed sendt uten ugrunnet opphold.

Nemnda kan ikke se at det var grunnlag for å sende ut varsel til sikrede før foretaket mottok rapporten fra utrederen etter samtalen med sikredes sønn S. foretaket har derfor oppfylt sin varslingsplikt etter fal. § 4-14 basert på innholdet i avslagsbrevet.

Ut fra dette er foretaket fri for ansvar og kan si opp alle sikredes forsikringer, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Når sikrede ikke gis medhold, er det ikke grunnlag for å tilkjenne dekning for advokatkostnader.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet har i motsetning til flertallet kommet til at sikrede må få medhold ettersom vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd, ikke er oppfylt. Etter mindretallets syn foreligger det ikke kvalifisert sannsynlighetsovervekt for at sikrede har gitt bevisst uriktige opplysninger til foretaket.

Mindretallet mener at det ikke er sannsynliggjort at sikrede ga «uriktige eller ufullstendige opplysninger» til foretaket da han svarte «nei» på spørsmål om kjøretøyet hadde ureparerte skader. Mindretallet viser til uttalelse fra verkstedet som utbedret en karosseriskade i juni 2025, kort tid før bilen ble stjålet. Verkstedet skriver i e-post til sikredes advokat at bilen ikke hadde «noen andre synlige skader». Slik mindretallet forstår dokumentasjonen i saken var andre skader reparert da bilen ble stjålet, slik at den faktisk ikke hadde ureparerte skader da skademeldingen ble fylt ut juli 2025.

Mindretallet mener under enhver omstendighet at det er uklart om sikrede selv har hatt full oversikt over skader og reparasjoner i den perioden han var eier av bilen. Mindretallet viser til at bilen ikke bare ble disponert av sikrede og hans ektefelle, men også av sønnen og av en person som leide bilen og også betalte for en service på bilen. Mindretallet mener at dersom det faktisk var ureparerte skader på bilen da den ble stjålet, er det ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at sikrede faktisk hadde kjennskap til dette. Eventuelt uriktige eller ufullstendige opplysninger er dermed ikke gitt «bevisst».

Mindretallet har derfor kommet til at vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd ikke er oppfylt.

Ettersom jeg er i mindretall, tar jeg ikke nærmere stilling til sikredes erstatningskrav mot foretaket.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).